

Кафедрада ИИИнин тематикасы жана аны аткаруучулар: Кафедранын илимий-изилдөөчүлүк иштери “Кыргыз тилин бөтөн тил катары окутуунун мазмуну жана түзүмү” аттуу бекитилген тема боюнча (мамлекеттик каттоо номуру № 0003514, 2012-жыл) аткарылат.

Кыргыз тили кафедрасынын илимий-изилдөөлөр планы жана инновациялык ишмердүүлүгү окутуучулар жана студенттер тарабынан мамлекеттик тил боюнча актуалдуу илимий иштерди өнүктүрүүгө багытталган. Ошондой эле кафедранын илимий-изилдөөчүлүк иштер боюнча планы КМТУнун илимий-изилдөөлөрүнүн жалпы багытына шайкеш келет.

Илимий-изилдөө иштерине кафедранын бардык мүчөлөрү катышат жана окутуучулар дайыма кыргыз тилин окутуу боюнча илимий-практикалык конференцияларга, семинарларга ошондой эле тегерек столдорго да катышып турушат.

2024-2025-окуу-жылына карата кыргыз тили кафедрасынын билим берүү программасынын илимий-изилдөө ишмердүүлүгү

ИЛИМИЙ-ИЗИЛДӨӨЧҮЛҮК ИШТЕР. ИННОВАЦИЯЛЫК ИШМЕРДИКТЕР.

Кыргыз тили кафедрасынын окутуучуларынын 2024-2025-окуу жылындагы жарык көргөн макалалары:

№	Илимий иштердин темалары	Илимий иштердин аталышы	Чыккан жылы	Аткаруучу
1	“Адистештирилген кыргыз тилинин ролу жана аны окутуунун замандын талаптарына шайкеш методдору”	Илимий макала	ННТ-№10, 2024 декабрь.	Жумагул кызы А. ф.и.к., доцент
2	Эвфемизмдердин жана табудардын көркөм тексттерде колдонушу	Илимий макала	Известия КГТУ Б.2025. №2	Жумагул кызы А. ф.и.к., доцент
3	Толук эмес антонимдер	Илимий макала	Известия КГТУ Б.2025. №2	Жумагул кызы А. ф.и.к., доцент
4	Вербалдык-коммуникациялык байланыштын студенттердин сөз байлыгын өстүрүүдөгү орду	Илимий макала	Известия КГТУ Б.2025. №2	Жумагул кызы А. ф.и.к., доцент
5	“Адистештирилген кыргыз тилинин ролу жана аны окутуунун замандын талаптарына шайкеш методдору”	Илимий макала	ННТ-№10, 2024 декабрь.	Исираилова А.М. п.и.к., доцент
6	Вербалдык-коммуникациялык байланыштын студенттердин сөз байлыгын өстүрүүдөгү орду.	Илимий макала	Известия КГТУ Б.2025. №2	Исираилова А.М. п.и.к., доцент
7	Эвфемизмдердин жана	Илимий	Известия КГТУ	Исираилова А.М.

	табудардын көркөм тексттерде колдонушу	макала	Б.2025. №2	п.и.к.,доцент
8	Тилдерди окутуудагы жасалма интеллекттин артыкчылыктары жана ЖИ менен иштеген тил колдонмолору колдонуунун заманбап ыкмалары	Илимий макала	Известия КГТУ Б.2025. №1	Сулайманкулова М.Б. ф.и.к., доцент
9	“Адистештирилген кыргыз тилинин ролу жана аны окутуунун замандын талаптарына шайкеш методдору”	Илимий макала	ННТ-№10, 2024 декабрь.	Саякбаева А.Б. улук окутуучу
10	Толук эмес антонимдер	Илимий макала	Известия КГТУ Б.2025. №2	Саякбаева А.Б. улук окутуучу
11	Вербалдык-коммуникация-лык байланыштын студенттердин сөз байлыгын өстүрүүдөгү орду.	Илимий макала	Известия КГТУ Б.2025. №2	Саякбаева А.Б. улук окутуучу
12	“Адистештирилген кыргыз тилинин ролу жана аны окутуунун замандын талаптарына шайкеш методдору”	Илимий макала	ННТ-№10, 2024 декабрь.	Шаршенова Р.А. улук окутуучу
13	Жождордо кыргыз тилин интерактивдүү окутуу – билим берүүнүн жаңы горизонттору	Илимий макала	КББА кабарлары, 2024.	Шаршенова Р.А. улук окутуучу
14	ЖОЖдордо кыргыз тилин окутууда көркөм тексттерди колдонуу жана анын студенттердин кебин өстүрүүдөгү маани-маңызы	Илимий макала	GLOBAL SCIENCE AND INNOVATIONS, Казакстан, 2024	Шаршенова Р.А. улук окутуучу
15	Кыргыз тилин окутууда тексти пайдалануунун айрым маселелери	Илимий макала	КББА кабарлары, 2024.	Шаршенова Р.А. улук окутуучу
16	Русские и узбекские народные загадки о натурфактах.	Илимий макала	Илим жана Билим берүү жана окутуу Америка журналы. (2024, октябрь), 288-293-б.	Түмөнбаева М.Ж. ф.и.к., доцент
17	Мультимедиялык технологиялар заманбап билим берүү системасында	Илимий макала	Шымкент жарчысы, 2024, 27-март, 57- 66-б.	Түмөнбаева М.Ж. ф.и.к., доцент
18	Кыргыз фольклорундагы философиялык ой-толгоолор.	Илимий макала	- Өзбекстан илимдер академиясы,Ташкент.	Түмөнбаева М.Ж. ф.и.к., доцент

			№1(81), (2025-ж, 5-май.), 80-88-б.	
19	Жеңижок жана дүйнө тааным.	Илимий макала	Вестник МУК. № 1 (63), (2024, декабрь). 253-257-б.	Түмөнбаева М.Ж. ф.и.к., доцент
20	Вербалдык-коммуникациялык байланыштын студенттердин сөз байлыгын өстүрүүдөгү орду.	Илимий макала	Известия КГТУ Б.2025. №2	Дуйшөева Ш.А. улук окутуучу
21	“Манас”-мифтен жаралган эпос	Илимий макала	“Манас”-мифтен жаралган эпос	Дуйшөева Ш.А. улук окутуучу
22	“Кыргыз Республикасынын улуттук кызыкчылыктарындагы кыргыз тилинин ролу	Илимий макала	И.Арабаев ат.КМУнун жарчысы, №4/2. 2025-ж	Мамбетсадыкова А.С. улук окутуучу Исмаилова Д.Н. ф.и.к., доцент
23	Студенттердин сөз байлыгын өнүктүрүүдө көркөм окуунун ролу	Илимий макала	Илим жана инновациялык технологиялар илимий жана маалымат журналы №4/2024 (33)	Курманбаева Г.А.
24	Чет өлкөлүк студенттерге кыргыз тилин окутуу	Илимий макала	Илим жана инновациялык технологиялар илимий жана маалымат журналы №3/2024 (32)	Курманбаева Г.А.
24	Толук эмес антонимдер	Илимий макала	Известия КГТУ Б.2025. №2	Исмаилова Д.Н. ф.и.к., доцент

Студенттердин илимий – изилдөө иштеринин темалары:

Кыргыз тили кафедрасынын профессордук-окутуучулук курамы 2024-2025-окуу жылында И.Раззаков атындагы КМТУда өткөрүлгөн жаш окумуштуулардын, аспиранттардын, магистранттардын жана студенттердин конференциясына катыша алган жок.

Казакстан Республикасынын Шымкент университетинде 2025-жылдын 27-28-мартында студенттердин жана окуучулардын илимий-изилдөө иштеринин жыйынтыктарын талкуулоо, тажрыйба алмашуу жана билим берүү мекемелеринин кызматташтыгын орнотуу максатында «Студенческая наука – взгляд молодых» аттуу эл аралык илимий-практикалык конференция болуп өттү. Ага КМТУнун эки окутуучусу студенттери менен барып катышып келишти. КГТИнин БСТг-1-24 группасынын студенти Мирланова Каухар “Сыйкырдуу жомоктордун фольклордогу орду” атуу макаласы менен катышып, II даражадагы дипломго татыктуу болду, илимий жетекчиси - А.Б. Саякбаева.

ИЭТтин ИТСС(б)-3-24 группасынын студенти Касимова Мээрим “А.Осмоновдун поэзия дүйнөсү “ аттуу макаласы менен катышып, III даражадагы дипломго ээ болду, илимий жетекчиси М.Ж.Тумонбаева. Андан сыркары Эл аралык Кувейт университетине да эки студент барып катышып келишти да ИТСС(б)-3-24 группасынын студенти Касимова М 3-даражадагы диплом алып келди.

Кафедрада ОПКтын илимий-практикалык, усулдук, техникалык конференцияларга, семинарларга жана тегерек столдорго катышуусуна талдоо жүргүзүү

Кафедрада ИИИнин тематикасы жана аны аткаруучулар: Кафедранын илимий-изилдөөчүлүк иштери “Кыргыз тилин бөтөн тил катары окутуунун мазмуну жана түзүмү” аттуу бекитилген тема боюнча (мамлекеттик каттоо номери № 0003514, 2012-жыл) аткарылат.

Тандалып алынган теманын актуалдуулугу төмөнкү себептер менен шартталган:

- кыргыз тилин бөтөн тил катары окутуу ыкмаларынын жеткиликтүү иштелип чыкпагандыгы;
- техникалык жогордо мамлекеттик тилди окутуу боюнча окуулуктардын, окуу китептеринин жана окуу куралдарынын жетишсиздиги;
- тилди үйрөтүүчү кадрларды даярдоо жана туура тандоо (кыргыз тилин бөтөн тил катары окутуу ыкмаларын мыкты өздөштүргөн квалификациялуу, кош тилдүү адистерди).

Азыркы учурда кафедранын мүчөлөрү тарабынан жогоруда аталган тематика боюнча “Кыргыз тилинин электрондук практикундагы стандарттык лексикалык минимумдар” аттуу электрондук окуу китебин окуу процессине киргизилди.

Илимий-изилдөөчүлүк иштер кафедранын 2024-2025-окуу жылдары үчүн түзүлгөн планына ылайык жүргүзүлдү. Илимий-изилдөө иштерине кафедранын баардык мүчөлөрү катышат.

Кафедранын окутуучулары дайыма кыргыз тилин окутуу боюнча илимий-практикалык конференцияларга, семинарларга жана тегерек столдорго катышып турушат.